

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003767

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-07-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ЛНУ ім. Івана Франка № 1049 від 18.08.2026 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Білас Яна Юріївна

2. Yana Y. Bilas

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0008-3955-463X

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 081 Право

Дата захисту: 22-07-2026

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14723

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.77.03, 10.77.03.13, 10.77.03.19

Тема дисертації:

1. Кримінально-правове регулювання пробації в Україні.
2. Criminal law regulation of probation in Ukraine.

Реферат/анотація:

1. У дисертації представлено ґрунтовне та системне дослідження особливостей кримінально-правового регулювання пробації в Україні. Кваліфікаційна наукова праця є результатом глибокого наукового пошуку та аналізу нормативно-правової бази, наукових праць і практики застосування пробації в Україні. Дослідження охоплює період становлення та розвитку пробації в незалежній Україні. У роботі здійснено всебічний теоретичний аналіз різних наукових підходів до розуміння сутності пробації. Авторка підкреслила, що пробація є міжгалузевим явищем, яке поєднує елементи кримінального, кримінально-виконавчого, кримінального процесуального права, а також соціальні та психологічні аспекти. Поряд із цим, увагу головно зосереджено на аспекті кримінально-правового регулювання, а також на питаннях його удосконалення. Здійснено системний комплексний аналіз відомих наукових позицій щодо визначення пробації. Також розглянуто підходи, які акцентують увагу на соціальній складовій пробації, необхідності повернення засуджених у суспільство соціально адаптованими особами. Авторка зазначила, що у доктрині кримінального права України відсутнє чітке розмежування кримінально-правового регулювання пробації від

суміжної галузі кримінально-виконавчого права, і більшість дисертаційних досліджень зосереджені саме на її кримінально-виконавчому аспекті. У роботі окремо зосереджено увагу на важливості розгляду історичних передумов виникнення явищ, подібних до пробації, у кримінальному праві України. За результатом ретроспективного дослідження, в роботі зроблено висновок про наявність передумов до появи пробації на теренах сучасної України та розуміння положень пробації українським суспільством. Значну увагу в дисертації приділено аналізу міжнародних стандартів та досвіду функціонування пробації в зарубіжних країнах. Поряд із тим, розглянуто вплив міжнародно-правових актів, спрямованих на гуманізацію системи покарань та розширення практики призначення покарань, не пов'язаних із позбавленням волі. Проведено детальний аналіз Токійських правил, що мають рекомендаційний характер та закликають до ширшого застосування альтернативних позбавленню волі заходів. Вивчено досвід застосування пробації у Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії, Королівстві Норвегії, Французькій Республіці, Румунії, Республіці Болгарії, Республіці Молдови, Чеській Республіці та Латвійській Республіці. Основна частина дослідження зосереджена на правовому регулюванні пробації в Україні. Авторка детально розглянула прообрази пробації в кримінальному праві України, а також зосередила увагу на співвідношенні згаданих прообразів із сутністю пробації. Проведено аналіз співвідношення засобів пробації між собою. У роботі проаналізовано підстави та умови застосування пробації, а за результатами аналізу зроблено висновок про доцільність їх уточнення та доповнення. Розглянуто юридичні підстави для застосування пробації, а також їхній взаємозв'язок із кримінальним процесуальним та кримінально-виконавчим правом. Здійснено детальне дослідження сутності пробації як соціально-правового явища. Зроблено висновок про те, що за своєю сутністю пробація є комплексною соціальною роботою із правопорушником, яка спрямована на усвідомлення останнім негативних наслідків, котрі настали через вчинення правопорушення, та допомогу йому у цьому усвідомленні шляхом соціальної роботи із ним задля подальшого виправлення. Крізь призму сутності пробації досліджено кожен із запропонованих національним законодавцем обов'язків, який може бути покладено на особу при застосуванні засобів пробації. Встановлено, що передбачений законодавцем порядок застосування пробаційних обов'язків не відповідає сутності пробації та потребує вдосконалення. Важливим аспектом дослідження є аналіз судової практики застосування засобів пробації в Україні, зокрема звільнення від відбування покарання з випробуванням. Авторка проаналізувала понад 125 вироків національних судів на предмет дослідження практики призначення судами пробаційних обов'язків, передбачених ст. 76 КК України. На основі проведеного аналізу виявлено низку проблемних питань теорії та практики застосування пробації, запропоновано шляхи їхнього вирішення. У дисертації обґрунтовано пропозиції щодо вдосконалення пробації в Україні. Авторка обґрунтувала необхідність розмежування пробації з іншими кримінально-правовими інститутами та удосконалення пробаційних обов'язків з урахуванням індивідуальних потреб засуджених за парадигмою «ризик-потреба-реагування».

2. This thesis presents a thorough and systematic study of the characteristics of the criminal law regulation of probation in Ukraine. This academic thesis is the result of in-depth research and analysis of the legislative framework, academic literature and the practice of applying probation in Ukraine. The study covers the period of the establishment and development of probation in independent Ukraine. The work carries out a comprehensive theoretical analysis of various academic approaches to understanding the essence of probation. The author emphasises that probation is an interdisciplinary phenomenon that combines elements of criminal law, penal law, criminal procedure law, as well as social and psychological aspects. At the same time, the focus is primarily on the aspect of criminal law regulation, as well as on issues relating to its improvement. A systematic and comprehensive analysis of established academic views on the definition of probation has been carried out. The study also examines approaches that emphasise the social dimension of probation and the need for convicted persons to be reintegrated into society as socially adapted individuals. The author noted that Ukrainian criminal law doctrine lacks a clear distinction between the criminal law regulation of probation and the related field of penal law, and that the majority of doctoral theses focus specifically on its penal law aspect. The thesis pays particular attention to the importance of examining the historical preconditions for the emergence of phenomena similar to probation in Ukrainian criminal law. Based on the findings of a retrospective study, the thesis concludes that the

preconditions for the emergence of probation in modern Ukraine exist, and that Ukrainian society understands the principles of probation. The thesis devotes considerable attention to the analysis of international standards and the experience of probation systems in other countries. At the same time, it examines the impact of international legal instruments aimed at humanising the penal system and expanding the use of non-custodial sentences. A detailed analysis is carried out of the Tokyo Rules, which are of a recommendatory nature and call for the wider application of alternatives to imprisonment. The experience of applying probation in the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, the Kingdom of Norway, the French Republic, Romania, the Republic of Bulgaria, the Republic of Moldova, the Czech Republic and the Republic of Latvia has been examined. The main part of the study focuses on the legal regulation of probation in Ukraine. The author has examined in detail the precursors of probation in Ukrainian criminal law, and has also focused on the relationship between these precursors and the essence of probation. An analysis has been carried out of the relationship between the various probation measures. The paper analyses the grounds and conditions for the application of probation, and, based on the results of this analysis, concludes that it would be advisable to clarify and supplement them. The legal grounds for the application of probation are examined, as well as their interrelation with criminal procedural and penal enforcement law. A detailed study has been carried out into the nature of probation as a socio-legal phenomenon. It has been concluded that, in essence, probation is a comprehensive form of social work with an offender, aimed at making the offender aware of the negative consequences resulting from the commission of an offence, and at assisting them in this realisation through social work with them for the purpose of their subsequent rehabilitation. Through the prism of the essence of probation, each of the obligations proposed by the national legislature—which may be imposed on an individual when probation measures are applied—has been examined. It has been established that the procedure for applying probation obligations, as provided for by the legislature, does not correspond to the essence of probation and requires improvement. An important aspect of the study is the analysis of judicial practice regarding the application of probation measures in Ukraine, in particular conditional release from serving a sentence. The author analysed over 125 judgments of national courts to examine the practice of courts in imposing probation obligations as provided for in Article 76 of the Criminal Code of Ukraine. Based on this analysis, a number of problematic issues concerning the theory and practice of probation have been identified, and ways to resolve them have been proposed. The thesis sets out proposals for improving the probation system in Ukraine. The author has demonstrated the need to distinguish probation from other criminal law institutions and to refine probation obligations, considering the individual needs of convicted persons in accordance with the ‘risk-need-response’ paradigm.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Білас Я. Ю. Пробаційний нагляд: новий вид основного покарання в Україні V. ненований вид основного покарання в Латвійській Республіці. Право і суспільство. 2023. № 6. С. 248 – 256. DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2023.6.36>.
- 2. Білас Я. Ю. Роль інституту пробації при заміні покарання у вигляді довічного позбавлення волі на більш м'яке. Актуальні проблеми держави і права. 2023. № 100. С. 33 – 44. DOI <https://doi.org/10.32782/apdp.v100.2023.4>.

- 3. Білас Я. Ю. Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років, як засіб пробації: окремі проблеми практики застосування. Аналітично-порівняльне правознавство. 2024. № 5. С. 663 – 671. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.05.103>.
- 4. Кулібаба Я. Становлення та розвиток пробації у період незалежності України. Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні : матеріали XXVIII звітної науково-практичної конференції (3–4 лютого 2022 р.) : у 2 ч. Ч. 2. Львів : Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2022. С. 181 – 183. URL: https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/chast_2.pdf.
- 5. Кулібаба Яна. Сутність пробації як соціально-правового явища. Актуальні проблеми прав людини, держави та правової системи : матеріали XXI Міжнародної студентсько-аспірантської наукової конференції (22–23 квітня 2022 року). Львів : Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2022. С. 190 – 193. URL: <https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/06/ZBIRNYK-2022.pdf>.
- 6. Кулібаба (Білас) Я. Питання пробації у рішеннях Європейського суду з прав людини проти України. Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні : матеріали XXIX звітної науково-практичної конференції (2–3 лютого 2023 р.) : у 2 ч. Ч. 2. Львів : Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2023. С. 154 – 156. URL: https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/02/chast_2_2-1.pdf
- 7. Білас Я. Пробаційний нагляд як основний вид покарання: особливості правового регулювання та перспективи застосування. Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні : матеріали XXX звітної науково-практичної конференції (7–8 лютого 2024 р.). Львів : Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2024. С. 406 – 408. URL: https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/02/maket_konferentsii_2024_02_07.pdf.
- 8. Білас Я. Чи відповідають обов'язки, передбачені ч. 1 ст. 76 КК України, меті пробації як кримінально-правового засобу? Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні : матеріали XXXI звітної науково-практичної конференції (6–7 лютого 2025 р.). Львів : Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2025. С. 415 – 416. URL: https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/01/maket_konferentsii_2025_online.pdf.

Наукова (науково-технічна) продукція: проекти нормативно-правових документів

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0119U002406, 0122U002433, 0125U001070

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Крикливець Дмитро Євгенович

2. Dmytro Y. Kryklyvets

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2618-8895

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57226138337; <https://scholar.google.com/citations?user=-ki5FAcAAAAJ&hl=uk&oi=ao>

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Письменський Євген Олександрович

2. Yevhen O. Pysmenskyi

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7761-7103

Додаткова інформація: Web of Science Researcher ID: AGP-2397-2022; Scopus Author ID: 57193607510;
<https://scholar.google.com/citations?user=LL8P1FcAAAAJ&hl=uk&oi=sra>

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Університет короля Данила"

Код за ЄДРПОУ: 24684167

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Созанський Тарас Іванович

2. Taras I. Sozanskyi

Кваліфікація: к. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0761-1683

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 58529312400;
https://scholar.google.com/citations?user=f_PbBEcAAAAJ&hl=uk&oi=ao

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шуп'яна Мар'яна Юріївна

2. Mariana Y. Shupiana

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1569-6832

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 59399995200; Web of Science Researcher ID: MIK-8997-2025;
<https://scholar.google.com/citations?user=-mHHLJsAAAAJ&hl=uk&oi=ao>

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Палюх Лідія Михайлівна

2. Lidiia M. Paliukh

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7073-5457

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 58691481200; Web of Science Researcher ID: GLU-6861-2022;
<https://scholar.google.com/citations?user=GKzHUhIAAAAJ&hl=uk&oi=sra>

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Бурдін Володимир Миколайович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Бурдін Володимир Миколайович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Жак Ольга Володимирівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна